

29. Ukraine: Long Memories [Електронний ресурс] // The Times. — 2008. — Режим доступу: http://www.timesonline.co.uk/tol/comment/leading_article/article4192929.ece.
30. Ukraine's forgotten famine [Електронний ресурс] / James Marson// The Guardian. — 2009. — Режим доступу: <http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2009/nov/18/ukraine-famine-russia-holodomor>.
31. Victims of Babi Yar massacre remembered [Електронний ресурс] / Tony Halpin // The Times. — 2006. — Режим доступу: <http://www.timesonline.co.uk/tol/news/world/article517674.ece>.
32. Yaroslav the Wise text campaign splits nation over greatest Ukrainian [Електронний ресурс] / Tony Halpin // The Times. — 2008. — Режим доступу: <http://www.timesonline.co.uk/tol/news/world/europe/article4100284.ece>.
33. Andrew Wilson: The reality of these divisions in Ukraine [Електронний ресурс] / Andrew Wilson // The Independent. — 2004. — Режим доступу: <http://www.independent.co.uk/opinion/commentators/andrew-wilson-the-reality-of-these-divisions-in-ukraine-535023.html>.
34. Yushchenko sweeps to victory but opponent refuses to accept result [Електронний ресурс] / Askold Krushelnysky // The Independent. — 2004. — Режим доступу: <http://www.independent.co.uk/news/world/europe/yushchenko-sweeps-to-victory-but-opponent-refuses-to-accept-result-703294.html>.
35. 1930s journalist Gareth Jones to have story retold [Електронний ресурс] / Mark Brown // The Guardian. — 2009. — Режим доступу: <http://www.guardian.co.uk/film/2009/nov/13/gareth-jones-story-retold-documentary>.

Емілія Огар

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ДИТЯЧОЇ КНИГИ

Дослідницькі концепції і підходи, поширені в сучасній науці про книгу, аналізуються у контексті застосування їх у дослідженнях дитячої книги як літературно-видавничого та соціокультурного явища.

Ключові слова: дитяча книга, міждисциплінарний підхід, соціо-комунікативна метатеорія, книжкова культура.

Исследовательские концепции и подходы, получившие распространение в современной науке о книге, анализируются в аспекте применения их в исследованиях детской книги как литературно-издательского и социокультурного явления.

Ключевые слова: *детская книга, междисциплинарный подход, социокоммуникативная метатеория, книжная культура.*

The key concepts and approaches of modern bookscience are analyzed in order to identify their potential in studies of children's book as publishing and social phenomenon.

Key words: *children's book, interdisciplinary approach, social and communicative metatheory, book culture.*

В умовах динамічних змін у структурі масових та спеціальних медіа, появи нових форм фіксації та передання у просторі й часі інформації різного соціально-комунікативного призначення й обсягу, а також у світлі актуальних тенденцій розвитку гуманітарних та інформаційних наук особливого значення набуває потреба в оновленні теоретико-методологічних підходів до вивчення проблематики книги. Протягом століть вона мала статус чи не найвпливовішого засобу соціальної комунікації, інтелектуального та духовного розвитку суспільства, й сьогодні повинна відшукати своє місце в «дигіталізованому» світі.

Пройшовши непростий шлях до утвердження у ролі об'єкта, гідного серйозної наукової уваги, дитяча книга вимагає оновленого методологічного бачення: увесь час, майже з моменту виникнення, їй заважав ярлик такої собі естетичної маргінальності. Погляди на походження і природу дитячої книги коливалися від визнання її автономності й самодостатності до повного заперечення. Ступінь дослідницького зацікавлення визначався кількісними і якісними показниками розвитку національної та світової дитячої літератури і відповідно дитячого книговидання; характер досліджень — характером розуміння суспільних функцій дитячої літератури і книги в конкретних історичних обставинах. Тривалий час вона перебувала переважно в полі зору педагогіки, що традиційно переймалася здатністю книги всебічно виховувати юне покоління — морально, духовно/ідеологічно, сприяти його інтелектуальному і мовленнєвому розвитку. Зацікавлення літературознавства також мало виразно дидактичне спрямування і зводилося переважно до історичних розвідок та вироблення літературного канону, формування кола дитячого читання, рекомендаційних списків «корисних» книжок для дітей.

Повернення у 1990-х рр. світової науки «обличчям» до дитячої літератури не лише утверджувало її «об'єктний» статус, а й сприяло розширенню меж досліджень, збагаченню методологічного арсеналу. Поруч із традиційними підходами (дидактичним, філологічним, психологічним, мистецтвознавчим) почастишали спроби осмислення фено-

мену в аспекті теорії інформації та комунікації, семіотики, рецептивної естетики, культурології: проблематика дитячої книги опинилася на «перехресті» різних наукових дисциплін і відповідних практик, вимагаючи до себе інтегрованого підходу [17].

На нашу думку, чималий потенціал в об'єднанні різних науково-дискурсивних напрямів з метою комплексного аналізу усієї проблематики дитячої книги — від її створення, видавничої підготовки, випуску, рецепції, циркуляції у суспільстві тощо — містить книгознавчий підхід*. Мета пропонованої публікації полягає в тому, щоб описати провідні дослідницькі напрями в сучасній науці про книгу, склад і структура якої зазнають змін унаслідок потужних технологічних та соціокультурних трансформацій**, та виявити перспективні методологічні підходи щодо вивчення такого особливого об'єкта, яким є дитяча книга.

Як відомо, дослідницька стратегія і тактика визначаються об'єктом аналізу. Враховуючи полісемантичність базового поняття «книга» (попри тривалу історію дослідження, неодноразові спроби кодифікації у низці авторитетних спеціалізованих енциклопедій з книжкової справи, одностайності у цьому питанні досягти не вдається), вважаємо за потрібне означити семантику досліджуваного об'єкта. Наявні в науці інтерпретації поняття «книга» постійно дрейфують від предметно-конкретного бачення артефакту відповідного обсягу та матеріально-конструктивного типу до філософського («куфаєвського») бачення в ній «сховища» будь-якої думки і слова, вбраних у видимий знак, усе те, що могло б за певних

* Тривалий час радянське книгознавство, у тому числі й українське, теорія і практика видавничої справи та редагування оминали дитячу книгу своєю увагою, на відміну, скажімо, від польської школи. Лише від 1996 р. на кафедрі видавничої справи та редагування Української академії друкарства розпочалися цілеспрямовані дослідження теоретичних та практичних аспектів розвитку дитячої книги, простежуються тенденції в літературно-видавничих процесах, вивчається видавничий репертуар, здійснюється моніторинг різних типологічних сегментів ринку, читацьких потреб тощо.

** Цим питанням було присвячено, зокрема, XII Міжнародну наукову конференцію з проблем книгознавства «Наука про книгу. Традиції та інновації» (Москва, квітень 2009 р.), організовану представниками традиційно потужної російської книгознавчої школи. Конференційна дискусія засвідчила, що «незважаючи на значні соціокультурні трансформації останнього часу, наука про книгу і далі розбудовується. Виробляються нові підходи до визначення складу і структури книгознавства, конкретизації її предмета та об'єкта, виходячи з реалій, спричинених інформатизацією. Прикметно, що книгознавчі методи застосовуються при розгляді такого феномену, як електронна книга» [5, с. 61].

технічних видозмін отримати вид і характер книги у найвужчому розумінні цього слова. Книга одночасно розуміється як одиничне і всезагальне*, як об'єкт і комплексне об'єктно-процесуальне явище**, як професійне і суспільне явище, як традиційний паперовий і сучасний цифровий носій, як власне книга і — ширше — «документ», як функціональна модель й особлива підсистема соціальної комунікації.

У межах дослідження і відповідно статті терміном «дитяча книга» ми дефініюємо комплексне поняття: об'єкт (книжку як специфічний літературно-видавничий феномен) разом із сферами, в яких розгортаються пов'язані із ним діяльнісні процеси (включно з їхніми учасниками)***. Річ не лише у зручності стислого формулювання об'єктної ділянки науки про книгу, завдяки якій складна «суб'єктно-об'єктно-процесуальна»**** семантика поняття «запаковується» у короткий словесний знак (К. Мігонь назвав це «корисним спрощенням у найменуванні»). Таке широке бачення книги як досліджуваного явища — і як форми професійної комунікації (коли вивчаються взаємозв'язки між складовими книги як системи, а також між книгою і книжковою справою), і як форми соціальної комунікації (коли осмислюються відносини

* Так, у теоретичних побудовах А. Беловіцької книга постає єдністю загального (як система смислів, виражених поняттями, судженнями, визначеннями, термінами, соціальне призначення якої бути способом відображення і засобом формування свідомості (буденної, релігійної, наукової, етичної, естетичної, правової, політичної, економічної тощо), особливого (як система численних і різноманітних процесів книговидавничих, книготорговельних, бібліотечних, бібліографічних процесів та результатів цих процесів, у тому числі матеріально-предметних, що організують літературний, музичний та ін. твір у книговидавничий репертуар, книготорговельний асортимент, бібліотечний фонд, книготоргову інформацію) та одиничного, часткового (як річ, предмет, даний нам у відчуттях) [3].

** «Книга, хоч і є фізичним предметом, проте «живе» не у фізичному просторі, а в просторі діяльності... книга — найважливіший артефакт у світі діяльності, в історії та культурі... Досліджується при цьому переважно людська діяльність, що розгортається довкола книги і у зв'язку із нею («сфера книги»)... вироблені при цьому знання виявляються корисними для розвитку відповідних видів практичної діяльності та збагачення культури» [14, с. 36—37].

*** Детальніше про семантику детермінанта «дитяча» в наших статтях [12; 13].

**** М. Рац порівнює об'єктну ділянку сучасної науки про книгу з «деревом, корені якого — системи діяльності, що пов'язані із створенням книги, стовбур — книга як така, а крона — системи діяльності, що пов'язані з побутуванням та використанням книги у суспільстві. Для повноти картини можна подумки занурити це «дерево» в потік часу (маючи на увазі його тривалі проміжки), уточнимо, зліва направо, означити у такий спосіб місце історії книги та історії книжкової справи» [14, с. 37].

між книгою і суспільством, між книгою та іншими соціальними комунікаціями) — зобов'язує до системного (комплексного) характеру його дослідження і відповідає популярним у сучасній науці інтеграційним тенденціям. Йдеться як про інтеграцію складових у середині власне книгознавчого циклу, так і «про інтеграцію за межами системи: її внутрішні складові ділянки знання безпосередньо виходять за інтегративний рівень з іншими суміжними ділянками наук, зокрема з інформатикою, водночас книгознавство загалом також інтегрує з науками комунікативного циклу: інформатикою, журналістикою, що приводить до взаємного запліднення ідеями і до пошуків оптимальних рішень у системах «книга—читач», «документ—споживач» [1, с. 81].

Поділяючи погляди відомого французького соціолога і книгознавця Р. Ескарпі, ідею універсальної теорії інформації та комунікації розбудовували К. Мігонь, І. Баренбаум, А. Барсук, Р. Гіляревський, О. Михайлов, І. Моргенштерн та ін. «Унаслідок інтеграції й у зв'язку з глибоким опрацюванням теоретико-методологічних проблем кожної з наук народжується загальне знання, загальна теорія, відбувається взаємозбагачення загальними методами, що у перспективі може... привести до народження єдиної теорії, а можливо, й нової науки інтегративного порядку», — писав свого часу І. Баренбаум [1, с. 82—83]. Сьогодні на цю роль уже претендують кілька міждисциплінарних теорій, або метатеорій*.

Особливої популярності в дослідженні різних комунікаційних систем, у тому числі й книжкової, останнім часом набула метатеорія соціальної комунікації. Варто зауважити, що бачення книги як соціокомунікативного феномену було властиве майже усім відомим у науці про книгу та книжкову справу ХХ ст. концепціям та методологічним напрямом, — воно лише видозмінювалося відповідно до тенденцій розвитку науки загалом та книгознавства зокрема. Так, скажімо, якнайширші можливості для всебічного вивчення у діахронному та синхронному аспектах соціально-культурної ролі книги, глибокого аналізу властивих книзі соціально-функціональних настанов відкривав, на думку його adeptів (К. Гломбієвського, К. Мігоня, І. Баренбаума, А. Барсука, А. Беловіцької, В. Ляхова, О. Гречіхіна та ін.), т. зв. функціональний підхід.

* Роль «теорії теорій», або «теорії другого ступеня», на думку А. Соколова, здатна відігравати документологія — «ядро циклу документно-комунікаційних дисциплін, що може стати засобом мобілізації ресурсів документно-книгознавчих наук для подолання кризи книжкової комунікації» [15, с. 49].

В основі функціональної моделі книги В. Ляхова — однієї, за нашим переконанням, із найцікавіших і найпрогресивніших — що на свій, що на теперішній час — концепцій книги — лежало глибоке розуміння її передусім як комунікативного явища: основним критерієм ефективності книжкового видання, на думку вченого, необхідно вважати не стільки його естетичну довершеність, скільки функціональність, здатність виконувати покладені завдання щодо задоволення потреб різних груп читачів. Ще у 1970-ті рр., задовго до «ери цифри», В. Ляхов геніально передбачив сучасну ситуацію змагальності між традиційною книжковою та електронною комунікаціями: «Для збереження книги необхідний її розвиток... сьогоднішня (!) розмова про життєздатність книги — це, по суті, розмова про її комунікативні можливості за сучасних та майбутніх умов, до яких книга повинна вміти прилаштуватися» [7, с. 7]. Практичний сенс пропонованої ним моделі вчений вбачав саме в тому, щоби допомогти виявити в природі книги ті властивості, які вигідно відрізняють її від інших засобів масової комунікації.

На думку А. Беловіцької, книга у контексті медіапростору є формою існування, руху, розвитку інформації в суспільстві, «сутність книги як об'єктивного явища соціальної дійсності полягає в тому, що вона є однією з форм способу перетворення, організації твору індивідуальної свідомості у твір суспільної свідомості, тобто є однією з форм способу соціальної комунікації» [2, с. 223]. На приналежність книги до системи соціальної інформаційної комунікації вказує Г. Швецова-Водка, вважаючи однією з сутнісних функцій книги «соціально-комунікаційно-інформаційну» [16, с. 269].

Розбудові соціокомунікативного підходу до вивчення книги на сучасному етапі присвячено праці В. Маркової, що, узагальнюючи погляди попередників, опираючись на світовий досвід, описує теорію книжкової комунікації, згідно з якою книга виступає складноструктурованою підсистемою соціальної комунікації, здатною селекціонувати інформацію за ціннісними ознаками. Порівняння з іншими сучасними комунікативними моделями увиразнює унікальність книжкової комунікації, її основні переваги: тисячолітній пріоритет щодо трансляції суспільно значущих цінностей, «людинорозмірність» книги, її довготривалий життєвий цикл, сформованість професійної інфраструктури та правових засад взаємин між її суб'єктами, усталеність технологій продукування тощо. За допомогою соціокомунікативного підходу В. Маркова намагається дослідити: як книжкова комунікація змінюється у

взаємодії з новими цифровими (електронними) комунікаціями, а відтак виявити її сильні та слабкі конкурентні характеристики; як впливають реалії електронного комунікаційного середовища, зокрема гіпертекстуальність, відкритість, інтерактивність тощо, на традиційні підходи у тексто- та книготворенні [8; 9].

Однак, слушно зауважує дослідниця, для виявлення специфічних ознак книги як комунікативної моделі, того, що вирізняє книжкову комунікацію з-поміж інших видів, потрібні усе ж книгознавчі підходи та дослідницькі концепції. Одна з найактивніше сьогодні обговорюваних — концепція «книжкової культури», що опирається на ідею нерозривного зв'язку між «культурним потенціалом суспільства, культурою, книжковою культурою і книгою»*, на розуміння книги в контексті певного соціокультурного простору. «Останніми роками дослідження з проблем книжкової культури отримують дедалі більший розвиток («книжкова культура» навіть почала «втручатися» у перебіг дискусії про склад дисциплін книгознавчого циклу і предметі книгознавства, що набирає обертів, а також «претендувати» на статус самостійного наукового напрямку, причому на стику кількох наук)» [6, с. 13].

У працях російського дослідника В. Васильєва** багато уваги приділено терміним і семантичним колізіям, пов'язаним із поверховим (або суперечливим) частим ототожнюванням центрального поняття «книжкова культура» з такими поняттями, як «книжкова справа», «культура книги», «мистецтво книги», «видавнича культура» тощо. Він наполегливо обстоює тезу про те, що «поняття «книжкова культура» як система є ширшим від поняття «культура книги», оскільки характеризує стан суспільства, його культури, духовності, інтелектуального потенціалу, соціальних умов та рівень технологічного розвитку. Термін «культура книги» відбиває передусім якісний рівень видань, оцінюваний за багатьма різноплановими ознаками-характеристиками, «обов'язковими» для кожного конкретного видання» [6, с. 17].

* Модель взаємозв'язків у соціокультурному просторі, запропонована В. Васильєвим [6, с. 15].

** *Васильев В.* Книга и книжная культура как составная часть культурно-исторического процесса: исследовательские тенденции и новые оценки / В. Васильев // Книга — источник культуры: проблемы и методы исследования : материалы Международ. науч. конф. (Минск, 25—27 нояб. 2008 г.). — М., 2008. — С. 385—390; *Васильев В.* Книжная культура в культурно-историческом пространстве : учеб. пособ. для вузов / В. Васильев. — М. : Наука, 2006.

На думку К. Мігоня, авторитетного знавця світової історії науки про книгу, книжкову культуру необхідно розглядати як найновішу дослідницьку парадигму сучасної науки про книгу. «Поняття «книжкова культура» передбачає усі матеріальні й духовні аспекти книги та світу книг, вона дозволяє описати з точки зору людської культури книгу та її складові, а також пояснити зібрання книг (такі, як видавничий репертуар, книготорговельний асортимент, бібліотечна колекція, список книжок для читання, навіть увесь книжковий універсум), дає можливість поглиблено досліджувати й оцінювати книжкові традиції і спадщину, універсалізм та поліфункціональність книги», — обґрунтовує свій погляд польський бібліолог [11, с. 49].

Поняття «книжкова культура» вчений підносить до найважливіших категорій сучасного книгознавства. Порівнюючи сучасну культурологічну концепцію з панівними на різних етапах розвитку бібліології концепціями та методологічними напрямками, К. Мігонь вважає її найдосконалішою, здатною розширювати горизонти як самої бібліології, так і її об'єкта — «від «ancient manuscript roots» до «computer-age books»» [18, с. 55], вивчати «світ книг» цілісно і системно. За його переконанням, нова дослідницька парадигма здатна вивести сучасне книгознавство на якісно новий рівень.

Концепція «книжкової культури» активно підтримується сучасною білоруською книгознавчою школою. На думку її представниці Л. Довнар, цей науковий напрям виводить на системне розуміння питань функціонування книги в культурі і соціокультурному просторі, гармонійно сполучається із соціокомунікативним баченням книги [4].

«Приміряючи» описані методологічні «шати» до дитячої книги як об'єкта науки про книгу, ми передусім виходимо з її системної природи: вона є цілісним (часто монолітним) духовно-предметним простором, в якому твір літератури, як ніде інде, нерозривно пов'язаний з ілюстрацією і художньо-конструктивною організацією дизайнерських і поліграфічних елементів. Народжуючись у союзі з літературою та графічним мистецтвом, відтворюючи особливі образи та сюжети, дитяча книга по-особливому розгортає їх у матеріалах графіки, втілює в особливі з функціональної погляду видавничі форми, по-особливому (часто через посередників) комунікує зі своїм особливим реципієнтом — дитиною.

Отже, специфіці об'єкта цілком відповідає поширений у сучасній науці про книгу інтегрований міждисциплінарний підхід, що передбачає синтез методологічного арсеналу дисциплін книгознавчого циклу:

«...межі між... галузями бібліологічної науки і практики розмиті. Видавничі проблеми невідокремлювані від книготорговельних, бібліотечних і бібліографічних, а ті — у свою чергу — від читацьких... кожна з цих галузей по-різному аналізує взаємини між книгою та її інституціями, з одного боку, і читачем — з іншого. Кожна з них виконує свою роль в оптимальній організації побутування книги у суспільстві. Лише разом усі ці галузі дозволяють зрозуміти процеси функціонування книги та керувати ними» [10, с. 131], а також інструментарію суміжних наукових дисциплін — літературознавства, наукознавства, психології, педагогіки, соціології, інформатики тощо, з опертям при цьому на головні засади, категоріальний апарат і закони метатеорії соціальної комунікації.

Цінною в аналізі дитячої книги видається й культурологічна перспектива, бо дає можливість трактувати книгу як витвір матеріальної, технічної і духовної культури, детермінований, з одного боку, писемними матеріалами, інструментами, друкарськими, оздоблювальними і палітурними технологіями конкретної епохи і середовища, а з іншого — характером суспільної затребуваності, а також як інструмент фіксації текстів й інструмент комунікації. Дитяча книга вельми цікава з культурологічної точки зору, адже вона часто балансує між «високим» і «популярним», «елітарним» і «масовим» (клішованим, тривіальним, дидактичним, лубочним), чутливіше порівняно з дорослою книгою реагує на культурні виклики і запити суспільства, більше є продуктом свого часу (надто за зовнішніми критеріями)*.

Отже, сьогодні дитяча книга повинна вивчатися комплексно — і як функціональна система, що складається з текстової (словесної і шрифтової) та графічної (іконічної та конструктивної) підсистем, і як соціокомунікативна система, і як продукт субкультури дитинства, інтегрований в культуру суспільства, і як інструмент її формування. Усе це сприятиме оптимізації процесів створення дитячих видань, підготовки та розповсюдження у суспільстві з урахуванням реальних потреб дитини, а також підвищенню ефективності іміджеформуючої діяльності з метою творення у суспільстві позитивного образу читання і Homo legens, розв'язання стратегічних завдань репродукції суспільного інтелектуального та духовного потенціалу.

Розуміння книги одночасно як матеріально-культурного та соціально-комунікативного утворення дає можливість глибше усвідомити

* Яскравим доказом може слугувати масове виробництво внаслідок стрімкої комерціалізації ринку видань для дітей у стилі «а ля Дізней».

напрями її розвитку, характер впливу на її змістові, структурні, функціональні, предметно-матеріальні аспекти компонентів інших пов'язаних із нею систем (адже взаємодія із ними часто зумовлює появу нових інтегративних властивостей, як, скажімо, у випадку із традиційною та електронною книгами), а відтак опанувати механізми можливого керування цією системою.

1. *Баренбаум И.* Книговедение в системе наук / И. Баренбаум // Книга : исслед. и материалы. — М. : Книга, 1985. — С. 50. — С. 72—83.
2. *Беловицкая А.* Книговедение. Общее книговедение : учебник / А. Беловицкая. — М. : МГУП, 2007. — 393 с.
3. *Беловицкая А. А.* Общее книговедение: методические и теоретические аспекты : автореф. дис. ... д-ра филол. наук : 05.25.04 / Беловицкая Алиса Александровна. — М., 1988. — 23 с.
4. *Довнар Л.* Книжная культура как философско-культурологическая категория библиологии (к постановке проблемы) / Л. Довнар // Наука о книге. Традиции и инновации: К 50-летию сборника «Книга. Исследования и материалы» : материалы XII Междунар. науч. конф. по проблемам книговедения. — М. : Наука, 2009. — Ч. 1. — С. 462—466.
5. *Ермолаева М.* Наука о книге: современное состояние и перспективы развития (по материалам XII Международной научной конференции по проблемам книговедения «Наука о книге. Традиции и инновации») / М. Ермолаева // Книга : исслед. и материалы. — М. : Наука, 2009. — Сб. 91 / I—II. — С. 50—63.
6. *Ленский Б.* Книговедение и книжная культура: 50 лет сборнику «Книга: исследования и материалы» / Б. Ленский, В. Васильев // Книга : исслед. и материалы. — М. : Наука, 2009. — Сб. 91 / I—II. — С. 5—23.
7. *Ляхов В. Н.* Очерки теории искусства книги / В. Н. Ляхов. — М. : Книга, 1971. — 254 с.
8. *Маркова В. А.* Книжкова комунікація: теорія, історія, перспективи розвитку : автореф. дис. ... д-ра наук із соц. комунікацій / Маркова Вікторія Анатоліївна. — Х., 2011. — 36 с.
9. *Маркова В.* Книга в соціально-комунікативному просторі: минуле, сучасне, майбутнє : монографія / В. Маркова. — Х. : ХДАК, 2010. — 252 с.
11. *Мигонь К.* Парадигми науки о книге двести лет тому назад и сегодня / К. Мигонь // *Knjgotuga*. — 2010. — № 54. — С. 44—53.
10. *Мигонь К.* Наука о книге : очерк проблематики / К. Мигонь. — М. : Книга, 1991. — 198 с.
12. *Огар Е.* Дитяча книга як об'єкт сучасної науки і критики / Е. Огар // *Вісник Дніпропетровського національного університету. Сер.: Літературознавство. Журналістика*. — 2006. — Вип. 1. — С. 344—348.

13. *Огар Е.* Метамова дискурсу сучасної дитячої книги (спроба окреслення базових термінів і понять) / Е. Огар // Вісник Київського міжнародного університету. Сер.: Журналістика. Медіалінгвістика. Кінотелемистецтво. — К., 2005. — Вип. 4. — С. 36—44.
14. *Соколов А.* Документология как метатеория документной коммуникации / А. Соколов // Книга : исслед. и материалы. — М. : Наука, 2009. — Сб. 91/І—ІІ. — С. 43—49.
14. *Рац М.* К вопросу о составе и структуре науки о книге / М. Рац // Книга : исслед. и материалы. — М. : Наука, 2009. — Сб. 91/І—ІІ. — С. 33—42.
16. *Швецова-Водка Г.* Общая теория документа и книги : учеб. пособ. / Г. Швецова-Водка. — М. : Рыбари; К. : Знання, 2009. — 487 с.
17. *Beckett S.* Introducton Reflactions of Change / S. Beckett // Reflaction of Change. Children's Liteature Since 1945/ ed. Sandra Beckett. — Westport, Conn. : Greenwood Press, 1997. — 203 p.
18. *Migon K.* Bibliologia — nauka o kulturze książki / К. Migon // Nauka. — 2005. — № 2. — S. 49—57.

Лілія Сілевич

РОЛЬ ГАЛИЦЬКИХ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ ХХ ст.

У СТАНОВЛЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ ПРО КНИГУ

У статті показано роль галицької періодики першої третини ХХ ст. — універсальної та спеціалізованої — у становленні українського книгознавства. Описано основні видання, які публікували науково-практичні та бібліографічні матеріали, пов'язані з функціонуванням книги у суспільстві.

Ключові слова: *галицька преса, книгознавство, інформаційно-бібліографічні часописи, науково-практичні часописи.*

В статтє показано роль галицкой периодики первой трети ХХ в. — универсальной и специализированной — в становлении украинского книговедения. Описано основные издания, публиковавшие научно-практические и библиографические материалы, связанные с функционированием книги в обществе.

Ключевые слова: *галицкая пресса, книговедение, информационно-библиографические периодические издания, научно-практические периодические издания.*

In the article the role of Galician universal and specialized periodicals of the beginning of XX cent. in the development of Ukrainian book